

Ebre

Patrimoni

Els orígens més remots de la població de les Cases d'Alcanar

El mestre i investigador Joan Roig Vidal apropa la història del nucli als segles XIII-XVII

J. JOAQUIM PUJOL
CASAS D'ALCANAR

La primera referència escrita que es té d'un possible enclavament a les Cases és de l'any 1351, quan el rei Pere IV el Cerimoniós va atorgar la concessió a Fra Joan Fernández d'Heredia, Castellà d'Amposta, de tenir un carregador a la costa de la mar al terme d'Uldecona.

Segons l'investigador Joan Roig Vidal, «creiem que vol dir dins del terme general de la Comanda o Castell d'Uldecona, i no al terme particular de la vila, perquè en aquella època Alcanar i la Sénia estaven sota el domini del comanador d'Uldecona i dintre de l'estructura superior que era la Castellania d'Amposta».

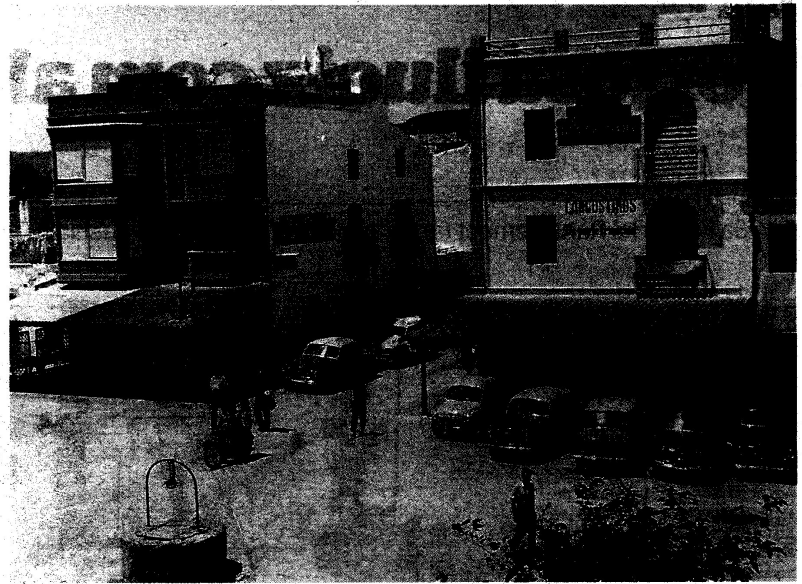
Un canvi de demarcació eurió es va produir el 1536, quan va-

passar a formar part de la comanda de Mirambell i la Cuba de l'Aragó. Això va quedar fixat així fins la desamortització de 1836.

«Des de la Punta a Sòl de Riu quedà sota la jurisdicció del comanador d'Alcanar i la Sénia, primer, i del de Mirambell, després. És per això que els capbreus i documentació diversa sobre Alcanar es troba dintre d'aquesta última jurisdicció», explica Roig.

El nucli primitiu de les Cases formava un rectangle, amb la torre de Sant Pere i l'església i l'element central era el pou. Roig Vidal comenta que «este pou ja surt al testament de Joan Reverter, pagès d'Alcanar, redactat el dia 25 de gener de 1667».

Pel que fa a la toponímia del poble, el 1583 apareix amb el nom de la Casa d'Alcanar, «hem trobat la venda d'una casa a les

Imatge antiga de la plaça de Sant Pere de les Cases, amb el pou documentat ja el 1667 com a element central de la plaça.

FOTO: JUAN JOSE SEGARRA GIL

Cases de la Vila d'Alcanar. En el debitori que fa en Jaume Ullde-molins ja hi posa clarament Cases d'Alcanar. La venda es va realitzar el primer de juny de 1681», indica l'investigador.

El document més antic que podríem considerar com la carta de poblament de les Cases data de 1737. En ell, el batlle i la universitat d'Alcanar (el que ara seria el consistori) pacten les capitulacions per poblar, edificar cases, defensar el lloc i arranjar l'església de Sant Pere, dintre del recinte anomenat les Cases d'Alcanar.

Totes aquestes dades i moltes més anècdotes sobre les èpoques

medieval i moderna de la història casenca formen part de la conferència que va realitzar Joan Roig Vidal a l'exterior de la biblioteca de les Cases dins del cicle de xerrades sobre patrimoni organitzat per l'Associació Cultural Lo Rafal, amb el suport de l'Ajuntament d'Alcanar.

El guió d'aquesta interessant xerrada divulgativa es va repartir fotocopiat entre els assistents i també es publicarà, en part, en pròxims exemplars de la revista *Lo Rafal*. A més, també s'editarà un vídeo sobre aquesta activitat que es podrà consultar a les xarxes socials de l'entitat.